

Kadernota 2025

Inhoudsopgave

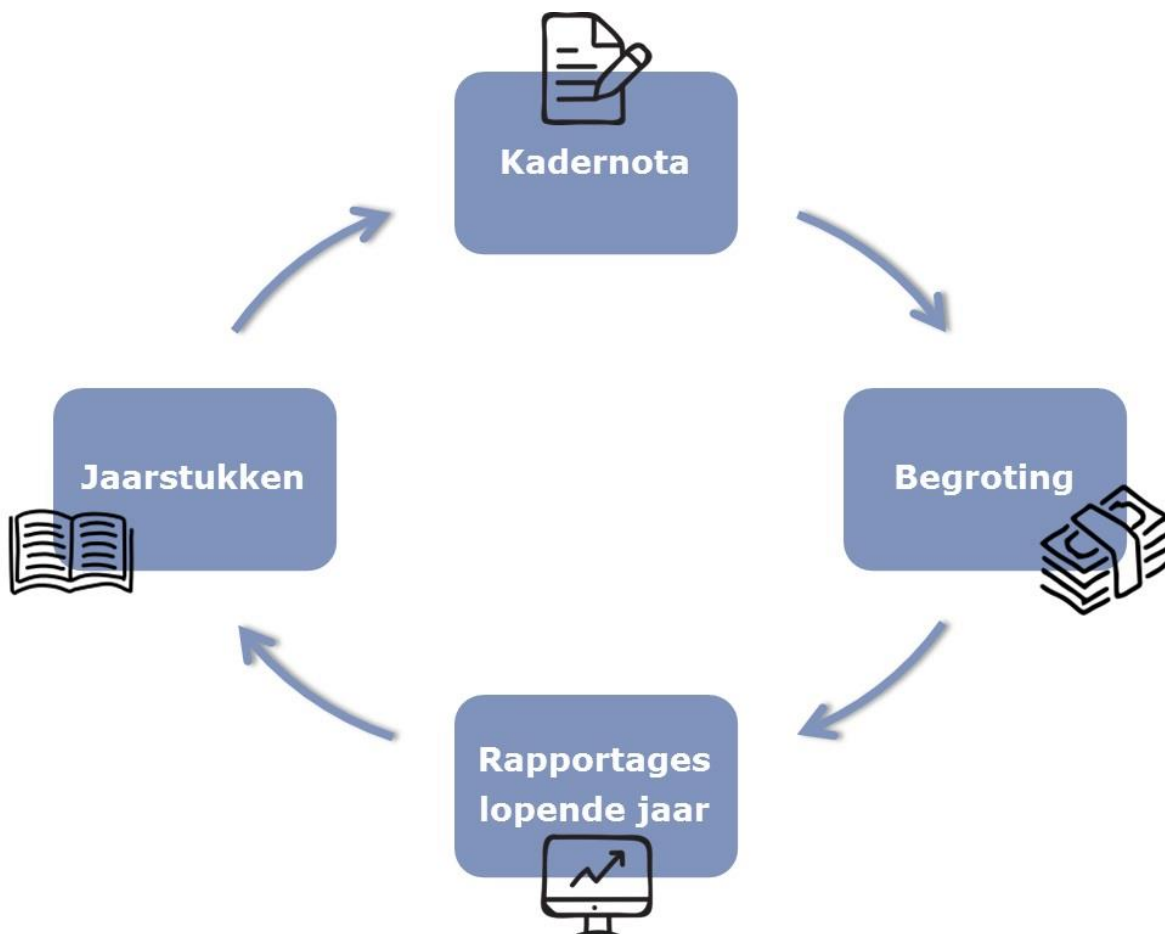
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Functie van een Kadernota	3
Bestuurlijke hoofdlijn	4
Leeswijzer	6
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	7
Programma 1 Veiligheid	9
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	11
Programma 3 Economie	13
Programma 4 Onderwijs.....	15
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	17
Programma 6 Sociaal Domein	19
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	21
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	23
Financiële kaders.....	26
Financiële beleidskaders	26
Financiële begrotingskaders.....	26
Overige financiële bijstellingen	28

Inleiding

Functie van een Kadernota

Hierbij bieden wij u de kadernota 2025 van de gemeente Veldhoven aan. Met dit document worden de beleidsmatige en financiële kaders vastgelegd voor de komende jaren. Hierdoor wordt een basis gelegd voor de programmabegroting 2025-2028.

De kadernota 2025 is het beginstuk van de planning en control cyclus 2025. Dit document bevat de beleidsmatige en financiële kaders die we bij de begroting verder invullen en uitwerken. Bij de begroting 2025 zal integrale besluitvorming plaatsvinden over deze uitwerking.

Op basis van de bestuursrapportages 2025 kunnen besluiten worden genomen en het lopende jaar worden bijgestuurd. Hierbij kan gedacht worden aan het overhevelen van middelen en bijstelling van kaders, ambities, prestaties en middelen. Deze worden direct verwerkt en kunnen ook een meerjarig effect hebben.

De jaarstukken 2025 zijn het slotdocument binnen de P&C-cyclus 2025. De verantwoording en conclusies uit deze jaarstukken worden vervolgens weer gebruikt als input voor de volgende kadernota (kaders bijstellen).

Bestuurlijke hoofdlijn

Deze Kadernota is het beginstuk van de planning & control cyclus 2025. Het is de basis voor de begroting die de raad later dit jaar vaststelt. In de Kadernota formuleren we doelstellingen, in de begroting vertalen we deze door naar activiteiten en indicatoren (SMART) die het effect van de activiteiten meten.

Het coalitieprogramma 2022-2026 De Veldhovense opgaven – Investeren voor een duurzame toekomst vormt de basis voor deze kadernota. Samen met de wettelijke doelen en eerder vastgestelde ambities. We zijn er voor de inwoner; de maatschappelijke opgaven staan voorop.

Dat coalitieprogramma kent drie hoofdopgaven: Toekomstbestendig en vernieuwend besturen, Duurzame toekomst en Gezonde groei. De enorme (economische) groei van Veldhoven en de regio met effect op diverse terreinen (zoals toename van het aantal inwoners), gaat nog sneller dan we konden vermoeden. Het stelt ons voor flinke opgaven en uitdagingen om onder andere de rijksafspraken vanuit 'Beethoven' waar te maken. Daarnaast worden de taken en opgaven van de gemeentelijke overheid steeds omvangrijker en complexer. Samenwerking met rijk, provincie en regio is daarbij niet meer weg te denken.

Toekomstbestendig en vernieuwend besturen

De snelle en wezenlijke veranderingen in de omgeving dwingen ons op zoek te gaan naar nieuwe rollen en werkwijzen, die aansluiting vinden bij de eisen die de veranderende samenleving stelt. We hebben een organisatie nodig die in staat is in te spelen op die snelle veranderingen en de vele uitdagingen die daarmee gepaard gaan. De balans tussen onze ambities en groei én de beschikbare middelen en capaciteit blijft daarin een belangrijk aandachtspunt.

Tijdens deze bestuursperiode is een groot aantal visies opgeleverd: de toekomstvisie van Veldhoven, de mobiliteitsvisie, de visie op Participatie, de Organisatievisie, het masterplan Citycentrum en de visie Dienstverlening. In de begroting 2025 krijgt de uitwerking van deze visies zijn beslag, door middel van concrete activiteiten. In 2024 wordt nog verder gewerkt aan de visie op Sociaal domein en de visie op Duurzaamheid.

In de rest van deze bestuursperiode werken we aan de uitvoering van deze visietrajecten.

Duurzame toekomst

De ontwikkelingen die op ons afkomen dwingen tot keuzes. Ook op lokaal niveau kunnen wij het verschil maken. De accenten leggen we vast in de visie op Duurzaamheid en de visie op Sociaal domein. Voor het welzijn van onze inwoners en de toekomstige generaties zijn duurzame keuzes nodig. Hierbij moeten we verbindingen leggen tussen verschillende maatschappelijke opgaven.

Gezonde groei

Onze regio blijft een stevige ontwikkeling doormaken. De economische groei brengt ons veel (welvaart en werkgelegenheid) en heeft direct effect op al onze maatschappelijke opgaven: de woningmarkt, de behoefte aan voorzieningen, zorg, onderwijs en een prettige leefomgeving.

De opgave voor de lokale overheid spitst zich toe op de effecten van de groei. De uitdaging daarbij is het zoeken naar balans met een goede kwaliteit van leven. Het vraagt veel veerkracht, innovatie en samenwerking van onze samenleving, ons als gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie. Hierbij is ook de krapte op de arbeidsmarkt een belangrijke factor.

Inwonersvisie: Veldhoven op weg naar 2040

De nieuwe inwonersvisie geeft kansen om accenten op de langere termijn te leggen. En eventueel focus aan te brengen op de korte termijn. Daarmee kunnen opgaven worden geborgd die zowel op de kortere als op de langere termijn spelen, vanuit het perspectief van de inwoner.

In de inwonersvisie staan zes grote thema's centraal: 1) Het dorpse karakter, 2) De Veldhovense gemeenschap, 3) Groen als onderdeel van een prettig leven, 4) Woningmarkt en voorzieningen, 5) Meedoen in Veldhoven en 6) Betrekken van de samenleving.

Leeswijzer

De kadernota is opgesplitst in een tweetal delen:

1. Op programmaniveau wordt een omschrijving gegeven en worden beleidsmatige kaders in de vorm van doelstellingen geactualiseerd*;
2. De financiële kaders voor de begroting 2025 worden vastgelegd.

* De programma's bevatten verwijzingen naar documenten die relevant zijn voor de inleiding en de doelstellingen in het betreffende programma (openbare en primaire bronnen). Het betreffen visies, beleidsnota's, plannen, rapporten, etc.

Programma 0 | Bestuur en ondersteuning

Inleiding

De gevolgen van de sterke groei van Veldhoven en de regio zorgen voor grote opgaven en uitdagingen op diverse terreinen. Dat vraagt om een gezonde en flexibele organisatie (bestuurlijk en ambtelijk) die dicht bij de inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties van Veldhoven staat. En in de regio zichtbaar en actief is.

De gemeente Veldhoven is open, transparant en omgevingsbewust. We betrekken de samenleving en zoeken verbinding, zodat de samenleving in staat is zelf mee vorm te geven aan de leefomgeving.

Inwoners en organisaties mogen rekenen op een goede dienstverlening. Hierbij gaat het niet alleen om *wat* we leveren, maar ook om *hoe* we dat leveren. In de gemeente Veldhoven staat daarbij de vraag centraal. We staan dan ook voor toegankelijke en passende dienstverlening, waarin we inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties zo goed mogelijk helpen.

Gemeenten gaan de komende jaren uitdagende financiële tijden tegemoet. De taken die we lokaal op ons bordje krijgen, worden vanuit het Rijk niet altijd in voldoende mate financieel gecompenseerd. Het is aan ons om de gemeentelijke financiën gezond te houden en te zorgen dat de ambtelijke organisatie de opgaven en uitdagingen van nu en de toekomst aan kan.

Bronnen

- Kadernota Samenspraak 2012
- Participatie onder de Omgevingswet
- Bestuurlijke toekomstvisie gemeente Veldhoven
- Geactualiseerde Stadsvisie 2015-2030
- Organisatievisie, Gelukkig in Veldhoven
- Visie Dienstverlening gemeente Veldhoven 2024-2025
- Visie 'Participatie die (aan)spreekt'
- Inwonersvisie op Veldhoven - Op weg naar Veldhoven 2040

Doelstellingen

0.01 De gemeentelijke organisatie is omgevingsbewust en communicatief

We staan als organisatie in contact met onze doelgroepen en netwerken in onze samenleving en passen onze communicatie daarop aan.

0.02 De gemeente Veldhoven is voortdurend in gesprek met de samenleving

- We willen in verbinding staan met onze samenleving (luisteren en betrekken)
- We staan open voor initiatieven uit de samenleving
- We benaderen participatie op een gestructureerde en professionele manier

0.03 De gemeente heeft een duidelijke visie (op Veldhoven)

We weten wie we zijn, wat we willen worden, dragen dat uit en borgen dat in ons dagelijks werk.

We weten welke thema's we in Veldhoven belangrijk vinden en waar we als gemeente naar toe willen groeien.

0.04 Onze dienstverlening is toegankelijk en passend

Onze Visie op dienstverlening is ons uitgangspunt.

- Onze inwoners, ondernemers en organisaties staan centraal (passend binnen het algemeen belang)
- Onze dienstverlening is toegankelijk
- We zijn professioneel

0.05 De gemeentelijke organisatie is gezond, flexibel en slagvaardig

Het is fijn werken bij de gemeente Veldhoven. We zijn er voor de samenleving. Naast het uitvoeren van wettelijke taken, zijn we in staat om wensen en ambities te realiseren en kunnen we inspelen op ontwikkelingen.

0.06 Het financieel beleid van de gemeente is op orde

Veldhoven heeft een betrouwbaar en sterk financieel beleid, met een jaarlijks sluitende meerjarenbegroting. We dekken structurele uitgaven met structurele inkomsten.

Programma 1 | Veiligheid

Inleiding

De zorg voor veiligheid is een kerntaak van de gemeente. Die verantwoordelijkheid dragen we samen met vele (keten)partners, inwoners en ondernemers. Veiligheid is veelomvattend en gaat om zaken waar inwoners en ondernemers dagelijks (bewust en onbewust) mee te maken krijgen. Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke woon-, werk- en leef gemeente en voor een goede economische en sociale ontwikkeling.

Om dit te bereiken, werken wij vanuit een gezamenlijke visie: Wij willen een aantrekkelijke gemeente zijn waar inwoners, bedrijven en bezoekers zich thuis en veilig voelen. Wij vinden voorkomen beter dan genezen. Samenwerken is hierbij erg belangrijk; inwoners, bedrijven, organisaties en veiligheidspartners zijn actief en helpen mee. Er is vertrouwen in de lokale overheid en de gemeente staat dichtbij haar inwoners en ondernemers. Op het gebied van veiligheid opereren wij als een eenheid in de regio met aandacht voor (lokale) verschillen.

Hierbij zijn de volgende punten leidend:

- We werken aan veiligheid vanuit de eigen kracht van onze inwoners;
- We zorgen voor een overheid die snel, daadkrachtig en betrouwbaar handelt;
- We benutten de mogelijkheden van data gedreven werken;
- We zorgen voor een balans tussen preventie en repressie en zorg en veiligheid;
- We hebben een intensieve samenwerking op zorg en veiligheid;
- We hanteren een wijk- en persoonsgerichte aanpak.

Als gemeente hebben we zowel een regisserende, faciliterende als uitvoerende rol.

Bronnen

- Integraal Veiligheidsplan basisteam De Kempen 2023-2026
- Veiligheidsmonitor 2021 veldhoven
- www.waarstaatjegemeente.nl dashboard openbare-orde-en-veiligheid
- Regionaal-veiligheidsbeleid Oost-Brabant 2023-2026

Doelstellingen

1.01 Een verbetering van het veiligheidsgevoel

Inwoners en ondernemers van Veldhoven moeten met een veilig gevoel in hun wijk of buurt kunnen leven en ondernemen. Om dit veiligheidsgevoel te verbeteren, wordt ingezet op een aantal onderdelen:

- een verdere afname van de criminaliteit;
- een verdere afname van incidenten en verstoringen van de openbare orde;
- een verbeterde verankering van veiligheid in buurten en wijken;
- een goede samenwerking, waarin we met ketenpartners een gezamenlijke focus hebben.

1.02 Gericht kwetsbare doelgroepen informeren over onderwerpen, zoals woninginbraken, diefstallen en digitale criminaliteit

Ter preventie willen wij meer aandacht besteden aan het goed informeren van onze inwoners/ ondernemers. Op gebied van digitale criminaliteit gaan we bestaande programma's inzetten om inwoners en ondernemers bewuster te maken van de gevaren van digitale criminaliteit en tips te geven over hoe dit te voorkomen.

1.03 Het voorkomen, verstoren en stoppen van ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit zorgt voor een vermenging van de onderwereld (criminelen) met de bovenwereld (de samenleving). Daarmee is ondermijnende criminaliteit een minder zichtbare vorm van criminaliteit, maar kent daarentegen grote gevolgen en impact voor de samenleving in zijn geheel. Ondermijnende criminaliteit creëert gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld brand- en explosiegevaar, afpersing, intimidatie met geweld of milieuschade. Ondermijning zorgt ook voor oneerlijke concurrentie ten opzichte van onze inwoners, ondernemers en organisaties. Door deze criminaliteit zichtbaar te maken, kunnen we effectief de genoemde facetten (voorkomen, verstoren en stoppen) aanpakken.

1.04 Een afname van het aantal slachtoffers op het gebied van digitale criminaliteit (Cybercrime)

Gedigitaliseerde criminaliteit is een verzamelterm geworden van alle criminaliteit die met een computer en op internet wordt gepleegd. Ook incidenten zoals sexting of digitaal pesten vallen onder deze term. Dit thema is inmiddels het snelst groeiende thema in de veiligheidswereld en daarom zetten we in op een afname van het aantal slachtoffers.

1.05 De impact van complexe zorg- en veiligheidsproblematieken zo beperkt mogelijk houden voor de samenleving

Onder complexe zorg- en veiligheidsproblematieken vallen meerdere onderwerpen: Jeugdzorg- en veiligheid, Jeugdproblematiek, Polarisatie en Radicalisering, Woonoverlast, Personen met onbegrepen gedrag, Nazorg ex-gedetineerden en criminele familienetwerken. In deze veiligheidsthema's zien we als trend, een toename in de complexiteit van de zaken en daarentegen minder mogelijkheden om deze zaken op te lossen. Veldhoven streeft naar een juiste balans tussen preventie, repressie en zorg. We kijken daarbij binnen alle domeinen en denken vanuit de bedoeling en de leefwereld van onze kwetsbare inwoners. Het is van belang om met elkaar voorwaarden te creëren, waardoor iemand "fijn" kan wonen, zonder dat de buurt overlast ervaart. We praten waar kan en pakken door waar moet!

1.06 Crisisorganisatie doorontwikkelen in samenwerking met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

We zijn onderdeel van de regionale crisisbeheersingsorganisatie. Hierbij werken wij regionaal samen aan bestaande en veranderende fysieke veiligheidsvraagstukken. De veranderende vraagstukken (zoals vergrijzing, klimaatverandering, gezondheids crisis, dreiging van terrorisme en extreem geweld) vragen om het up-do-date houden en het doorontwikkelen van onze crisisorganisatie.

Programma 2 | Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

Mensen verplaatsen zich over allerlei afstanden, om verschillende redenen, op diverse tijdstippen en met verschillende vervoermiddelen. Mobiliteit stopt niet bij de gemeentegrens. We werken daarom structureel regionaal samen. Daarin komen strategische en tactische ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit aan de orde, maar ook de relatie van bereikbaarheid met het verbeteren van ons leef-, woon- en vestigingsklimaat.

We investeren steeds meer in andere en duurzamere manieren van mobiliteit. De geleidelijke overgang naar duurzame mobiliteit vraagt om een nieuwe verdeling van de ruimte over voetgangers, fietsers, OV en auto's. Door vooruit te kijken zijn we beter voorbereid op ontwikkelingen in de toekomst. Dit alles wordt de transitie duurzame mobiliteit genoemd.

Plannen voor wonen, werken en bereikbaarheid worden in samenhang opgesteld. De hieruit voortkomende plaatselijke- en regionale maatregelen sluiten we op elkaar aan. Daarnaast richten we ons ook lokaal op de integrale verbinding met de onderwerpen als welzijn, gezonde groei en duurzame toekomst.

We gebruiken beschikbare data en moderne technieken, die ons helpen bij de opgaven waar we voor staan. Daarnaast helpen ze ons bij een objectieve monitoring en/of toetsing.

De komende jaren werken we aan het op peil houden en verbeteren van de bereikbaarheid van Veldhoven en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Dit doen we binnen de kaders van de mobiliteitsvisie, de bereikbaarheidsagenda, het actuele Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan en het mobiliteitsprogramma dat we gaan opstellen. Ook de Omgevingsvisie en het Maatregelenpakket De Run zijn een belangrijke leidraad.

De infrastructuur in Veldhoven onderhouden we goed. De wegen zijn door weggebruikers veilig en makkelijk te gebruiken. Het integraal beheerkader en de beheerplannen die daarbij horen gebruiken we als vertrekpunt voor het onderhoud.

Bronnen

- Integraal beheerkader openbare ruimte
- Bereikbaarheidsagenda
- GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan)
- Omgevingsvisie
- Maatregelenpakket De Run

Doelstellingen

2.01 Inwoners, werknemers en bezoekers verplaatsen zich vaker te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer.

Doordat in Veldhoven meer mensen komen wonen en werken, wordt het ook drukker in de schaarse openbare ruimte. De auto neemt relatief veel ruimte in. Ook willen we naar een duurzamere samenleving. Daarom is het verstandig om duurzame mobiliteit te stimuleren: te voet, op de fiets, met het openbaar vervoer of kiezen voor deelmobiliteit. Daarnaast heeft dit een positief effect op de luchtkwaliteit/gezondheid.

2.02 Het wegennetwerk sluit aan bij de fysieke leefomgeving.

Door het netwerk van voetpaden, fietspaden en wegen zorgen we ervoor dat inwoners, werknemers en bezoekers zich veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.

2.03 De gemeentelijke infrastructuur blijft op een voldoende kwaliteitsniveau.

We onderhouden de gemeentelijke infrastructuur (wegen, kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelininstallaties) op de afgesproken onderhoudsniveau's vanuit de verschillende beheerplannen.

2.04 We streven naar een betere verkeersveiligheid.

Zowel de Provincie Noord-Brabant als de gemeente streven naar 0 verkeersslachtoffers.

Programma 3 | Economie

Inleiding

We wonen en werken samen in dé technologie- en maakregio van Nederland, Brainport Eindhoven. De regio is uitgegroeid tot een belangrijke mainport van Nederland. Dit brengt enorme economische groei met zich mee, maar schept ook een verantwoordelijkheid. Met de vestiging van ASML, als sleutelspeler van de Brainportregio, hebben we een belangrijke opgave om de economische groei en het bijbehorend ecosysteem op een zo gezond mogelijke manier te faciliteren. Dat betekent niet alleen aandacht voor bedrijfslocaties, maar ook inspelen op de grote behoefte aan talent. Samen met het bedrijfsleven richten we ons op het realiseren van betaalbare woningen, een goede bereikbaarheid, voldoende zorg en goed onderwijs.

Naast het (boven) regionale belang, moeten we het belang en de waarde van ons lokaal MKB niet uit het oog verliezen. Ook het lokaal MKB groeit en vormt door haar maatschappelijke lokale betrokkenheid de ruggengraat van onze Veldhovense economie.

Ons voorzieningenniveau moet meegroeien met de groei van onze gemeente en arbeidsplaatsen. Het Citycentrum is daarin een belangrijke spil. Met de uitvoering van het masterplan Citycentrum maken we een toekomstbestendig en kloppend hart voor alle Veldhovenaren.

De economische welvaart heeft ook een keerzijde. De brede welvaart komt steeds meer onder druk te staan en de sociale verschillen worden groter. Ook hier slaan bedrijfsleven, maatschappelijke en kennisinstellingen en overheden de handen in elkaar om iedereen goede kansen te geven op een fijne toekomst.

Bronnen

- Transitievisie Warmte 1.0
- Beleidskader hernieuwbare elektriciteit en besparing
- Samenwerkingsakkoord Metropoolregio Eindhoven 2023-2026
- Samenwerkingsagenda Stedelijk Gebied Eindhoven
- Strategische Agenda Brainport 2023
- Citycentrum Veldhoven, Masterplan en ontwikkelstrategie, januari 2024
- Detailhandels- en horecavisie gemeente Veldhoven (2024). Groei en transitie benutten voor leefbaarheid

Doelstellingen

3.01 Faciliteren en versterken van een veerkrachtig economisch systeem

We versterken de economie in de Brainportregio door:

- het beschikbaar houden en maken van ruimte voor diverse economische sectoren (vraaggericht en regionaal) ;
- het zoveel mogelijk beschikbaar krijgen en houden van talent en;
- ervoor te zorgen dat de economische groei bijdraagt aan Brede Welvaart in onze regio.

Binnen de Strategische Agenda Brainport maken we als regio afspraken met de rijksoverheid en de provincie. Door deelname aan Brainport Eindhoven, maken we samen deze agenda en werken we aan de verdere doorontwikkeling van de mainportstatus.

3.02 Realiseren van een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat en zorgen dat er voldoende ruimte behouden blijft om te ondernemen

We ontwikkelen onze bestaande bedrijventerreinen De Run en Habraken verder door naar aantrekkelijke en toekomstbestendige werklocaties voor de high-tech (maak)industrie en ons lokaal MKB . Hierin komen de wensen en behoeften van ondernemers samen met onze (publieke) ambities en opgaven op het gebied van duurzame mobiliteit, energietransitie/-congestie, nieuwe vormen van stedelijke mixmilieus, groen/water en klimaatadaptatie. We werken samen met betrokken partijen aan de uitwerking van de gebiedsvisie Bedrijventerrein De Run, met onder andere wonen en werken langs de HOV-as.

3.03 Realiseren van compacte, complete en comfortabele (centrum)gebieden met goed bereikbare voorzieningen op het gebied detailhandel, horeca en vrijetijdseconomie

Veldhoven gaat de komende jaren flink groeien en dus komt er meer behoefte aan winkel- en horecameters. We hebben verschillende winkel- en horecagebieden met ieder een eigen functie en kwaliteit. De verschillende kenmerken van de gebieden willen we graag behouden. Het voorzieningenaanbod moet passen bij de groei en verandering van de bevolking. Belangrijke ontwikkeling is de realisatie van het Citycentrum als toekomstbestendig en kloppend hart voor alle Veldhovenaren (zowel bezoekers als inwoners).

3.04 Blijven inspelen op wensen en behoeftes van ondernemers

Het is belangrijk in contact te blijven met onze bedrijven en haar belangenorganisaties om hun wensen te vertalen naar de gemeentelijke opgaven voor de toekomst. We geloven in de kracht van gezamenlijke vooruitgang en zetten in op een sterk accountmanagement.

Programma 4 | Onderwijs

Inleiding

We willen dat al onze Veldhovense jeugdigen goed voor zichzelf kunnen zorgen wanneer ze later volwassen zijn. Onderwijs helpt hen om dit te leren. School is een belangrijke plek waar kinderen talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. We vinden het daarom van belang dat jeugdigen - indien dit binnen hun mogelijkheden ligt - een opleiding volgen en een diploma halen. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor voldoende onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, het aanbod van Voorschoolse Educatie (VE) en peuterwerk. Daarnaast zijn we (mede)verantwoordelijk voor de aansluiting tussen het onderwijs en preventief jeugdbeleid/jeugdhulp. De inhoud van het onderwijs ligt bij de schoolbesturen.

We zorgen ervoor dat kinderen - zoveel als mogelijk - dichtbij huis naar school kunnen en gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening. De toename van het aantal inwoners en kinderen maakt uitbreiding van de onderwijscapaciteit en voorschoolse voorzieningen noodzakelijk. We geven uitvoering aan het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Ook het aantal nieuwkomers in de gemeente zal naar verwachting de komende jaren verder toenemen. Internationalisering van het onderwijs vinden wij daarom een belangrijke ontwikkeling. Alle jeugdigen moeten een passende plaats krijgen binnen het onderwijs en -indien van toepassing- VE en peuterwerk. Het tekort aan personeel op de arbeidsmarkt zorgt hierbij voor een uitdaging.

Wij willen dat iedereen naar eigen kunnen meedoet in Veldhoven. Dat kan lastig zijn als je de Nederlandse taal niet goed spreekt of niet zo digitaal vaardig bent. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat iemand achterblijft door taalproblemen of ongelijke kansen, of het nu gaat om jeugdigen of volwassenen.

Bronnen

- Kadernota "Focus op alle jeugd"
- Uitvoeringsplan 2024-2025 Focus op alle jeugd
- Integraal Huisvestingsplan onderwijs Veldhoven
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Veldhoven 2022
- Verordening Sociaal Domein Veldhoven

Doelstellingen

4.01 Leerlingen kunnen dicht bij huis onderwijs volgen

Jeugdigen krijgen de mogelijkheid om dicht bij huis naar school te gaan. Het liefst in de buurt waar zij opgroeien. De gemeente zorgt voor voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting. Daarnaast ondersteunen wij onze onderwijspartners in het streven naar inclusiever onderwijs. Dit houdt in dat jeugdigen - voor zover mogelijk - naar een reguliere school gaan. Als het niet mogelijk is om dichtbij huis onderwijs te volgen, hebben jeugdigen - onder bepaalde voorwaarden - recht op leerlingenvervoer.

4.02 Bevorderen van de ontwikkelkansen van alle jeugd

Jeugdigen krijgen de kans om zich te ontwikkelen tot burgers die zichzelf kunnen redden en zo een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Om dat te kunnen bereiken, moeten jeugdigen de gelegenheid krijgen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. We willen ook dat peuters die het basisonderwijs instromen, geen achterstand meer hebben in taal.

4.03 Vergroten van de basisvaardigheden van volwassenen

We ondersteunen volwassen inwoners - waar nodig - in hun basisvaardigheden op het gebied van taal en digitaal meedoen.

4.04 Voorkomen van ongeoorloofd schoolverzuim

We zorgen ervoor dat ongeoorloofd schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten zoveel mogelijk wordt voorkomen door preventieve maatregelen. Als een leerling toch stopt met school of ongeoorloofd afwezig is, proberen we de leerling - zo mogelijk - terug te laten keren naar het onderwijs.

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Inleiding

Vanuit sport, cultuur en (openlucht) recreatie dragen wij bij aan positieve gezondheid voor al onze (toekomstige) inwoners en bezoekers. Wij streven ernaar om de kwaliteit van leven te bevorderen. Op het gebied van sport en bewegen zetten we in op gezondheidsbevordering door alle Veldhovenaren (meer) in beweging te krijgen. Het visiedocument "Veldhoven Beweegt!" en het Lokaal Sportakkoord geven de richting aan voor de uitrol van activiteiten.

De centrale doelstelling van het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) is een gezonde generatie in 2040, met weerbare gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis. Dit akkoord sluit aan bij onze lokale ambities als het gaat over positieve gezondheid, waarbij we streven naar meer gelukkige en gezonde jaren voor iedereen en het verkleinen van gezondheidsverschillen.

Het aantal nieuwkomers in de gemeente zal naar verwachting de komende jaren verder toenemen. Internationalisering op het gebied van sport en cultuur vinden wij daarom een belangrijke ontwikkeling. Er is steeds meer (nieuwe) behoefte aan (sport- en/of cultuur) accommodaties waar inwoners uit verschillende culturen elkaar kunnen ontmoeten, waar ze kunnen ontspannen en samen kunnen meedoen aan activiteiten. Cultuur, sport en recreatie voegt waarde toe aan het leven van mensen. Het draagt bij aan een gevoel van eigenwaarde, talentontwikkeling en identiteit. Veldhoven erkent ook de belangrijke rol van economische groei en de bijdrage van nieuwkomers aan de gemeenschap. Het verenigingsleven en de ontwikkeling van culturele evenementen zijn er ook op gericht om nieuwkomers te betrekken en de diversiteit van de gemeenschap te vieren.

De bibliotheek voorziet in een grote behoefte als het gaat om een leven lang leren, elkaar inspireren en elkaar ontmoeten. Een toekomstbestendige volwaardige bibliotheekvoorziening anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen en wensen uit de samenleving. In 2025 zal uitwerking worden gegeven aan de visie op een volwaardige bibliotheek, waarbij het ontwikkelperspectief kennisknooppunt zal worden uitgewerkt.

Door slimme combinaties van groenbehoud en -ontwikkeling met de groeiende en veranderende behoeften van haar inwoners, heeft Veldhoven bewezen dat duurzaamheid, leefbaarheid en sociale inclusie hand in hand kunnen gaan. Ruimte voor groen en water speelt een belangrijke rol in de verdere ontwikkeling op het gebied van flora, fauna, klimaat en de algehele gezondheid van de inwoners. We willen zorgen voor behoud van groen met een betere biodiversiteit: steeds meer soorten insecten, wilde bloemen, vogels en dieren. We onderhouden al het groen zoveel mogelijk op een natuurvriendelijke manier. Hiermee borgen we ook de kwaliteit en de veiligheid van de groene omgeving. Groen fungeert als belangrijke schakel voor het bevorderen van een gezond leefklimaat, waarbij ruimte is recreatie en ongeorganiseerd sporten. Het integraal beheerkader openbare ruimte en het bijbehorende groenbeheerplan vormen hiervoor de basis. De grote opgave waar we voor staan om Veldhoven verder te verduurzamen en klimaat adaptief in te richten, vraagt nu en in de toekomst ook om een stevige, integrale lokale aanpak.

Bronnen

- Visiedocument Veldhoven Beweegt
- Lokaal Sportakkoord Veldhoven
- Lokaal Preventieakkoord Veldhoven
- Visiedocument Cultuur verbindt Veldhoven
- Integraal beheerkader openbare ruimte
- Visie op Volwaardige Bibliotheek
- Uitvoeringsplan IZA/GALA

Doelstellingen

5.01 Beschikbaar stellen van sport- en cultuuraanbod

Sport/beweeg- en cultuuraanbod dragen bij aan lichamelijke en geestelijke gezondheid. Wij faciliteren om die reden een toegankelijk, aantrekkelijk, betaalbaar, veilig en duurzaam aanbod van sport/beweeg- en culturele activiteiten.

5.02 Stimuleren van deelname aan sport en cultuur

Deelname aan sport/bewegen en cultuur dragen bij aan een gezond lichaam en een gezonde geest. Wij stimuleren deelname aan sport/bewegen en cultuur voor alle Veldhovenaren.

5.03 Behouden van historisch erfgoed

Wij stimuleren het behoud van ons (historisch) erfgoed.

5.04 Bevorderen van een duurzame en natuurvriendelijke leefomgeving.

We zorgen voor een goed onderhouden en gereinigde openbare ruimte. We beperken de overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. We breiden de biodiversiteit uit. Bij het bestrijden van ziekten en plagen (zoals eikenprocessierupsen, ratten) gebruiken we biologische methoden.

5.05 Behouden en/of uitbreiden binnen- en buitensportaccommodaties

Wij zorgen dat voor alle Veldhovenaren er voldoende binnen- en buitensportaccommodaties zijn om georganiseerd en ongeorganiseerd te kunnen sporten en bewegen.

5.06 Volwaardige bibliotheekvoorziening

Wij zorgen dat er een volwaardige toekomstbestendige bibliotheekvoorziening is waar kennis en informatie te vinden zijn voor alle inwoners van Veldhoven in het kader van een leven lang leren, elkaar inspireren en elkaar ontmoeten.

Programma 6 | Sociaal Domein

Inleiding

Met de vastgestelde visie op het sociaal domein werken we aan een gezonde toekomst voor al onze inwoners. We staan hierbij voor verschillende uitdagingen, zoals het oplopende tekort aan arbeidskrachten (vooral in de zorg en het onderwijs), groeiende kansenongelijkheid, meer gezondheidsrisico's, vergrijzing en de groeiende behoefte aan voorzieningen.

Het armoedevraagstuk wordt steeds urgenter en in 2025 zullen we een armoede-agenda opstellen om dit aan te pakken. Ook wordt het steeds moeilijker om noodzakelijke hulp te bieden op het gebied van zorg en ondersteuning. We zoeken daarom naar oplossingen om zoveel mogelijk hulp te kunnen blijven bieden.

Op het gebied van Jeugdhulp is de landelijke hervormingsagenda een belangrijke ontwikkeling in 2025. Het doel van deze agenda is om de knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het stelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst.

Om ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen, zijn we in 2024 gestart met de inclusie-agenda. In het jaar 2025 worden er vervolgvactiteiten ontwikkeld.

Ook de groei van Veldhoven, de vraag naar maatschappelijke voorzieningen en de veranderende samenleving door internationalisering vragen extra inzet. Uit de visie op Veldhoven blijkt dat inwoners zich zorgen maken over de 'saamhorigheid', vooral met het toenemende aantal internationals binnen de gemeente. De wil om met elkaar te verbinden is er. Er is steeds meer behoefte aan plekken waar inwoners uit verschillende culturen elkaar kunnen ontmoeten, waar ze kunnen ontspannen en samen kunnen meedoen aan activiteiten. Daar waar nieuwe initiatieven en oplossingen moeten komen, zullen we moeten investeren in meer ontwikkelcapaciteit. Ook kan het investeren in het strategisch denkvermogen binnen het sociaal domein er voor zorgen dat de diverse onderdelen beter op elkaar aansluiten en dat complexe vraagstukken beter opgepakt kunnen worden.

We voeren als gemeente actief regie op de concretisering van de doelstellingen en integraal samenwerken is daarbij onze focus.

Bronnen

- Kadernota "Focus op alle jeugd"
- Visie op maatschappelijke participatie 'Veldhoven Vooruit'
- Algemene subsidieverordening gemeente Veldhoven 2017
- Subsidieregeling Goed Woon- en Leefklimaat 2021
- Subsidieregeling Vitale Samenleving 2021
- Verordening Sociaal domein Veldhoven
- Goed wonen in een groeiend Veldhoven Woon(zorg)visie 2023-2027
- Besluit opvang en huisvesting vluchtelingen
- Schulden: Veldhoven aan zet
- Uitvoeringsplan 'Focus op alle Jeugd 2024 – 2025'

Doelstellingen

6.01 Versterken van de sociale basisstructuur

We geven subsidie voor activiteiten van maatschappelijke- en culturele organisaties om onze doelen te bereiken. Door meer samenhang en verbinding tussen organisaties en activiteiten versterken we de sociale basisstructuur.

6.02 Versterken van de sociale samenhang in buurten en wijken

We helpen mee om een gevoel van saamhorigheid en verbondenheid te creëren en te versterken onder inwoners. Dit moet zorgen voor een veilige en fijne leefomgeving. Het kan ook helpen om eenzaamheid te verminderen, een groter sociaal netwerk op te bouwen en ervoor te zorgen dat er meer mensen meedoen en betrokken zijn in de wijk.

6.03 Bevorderen van zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname

We ondersteunen inwoners bij het zelfstandig wonen en leven, zodat zij zo lang als mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven.

6.04 Bevorderen inclusieve samenleving

In Veldhoven kan iedereen zelfstandig mee doen. We staan voor kansengelijkheid. De activiteiten van o.a. de inclusie-agenda dragen hieraan bij.

6.05 Bevorderen optimale opgroeikansen voor jeugdigen

We helpen ouders en jeugdigen bij het opvoeden en opgroeien, onder andere door de toegankelijke diensten van het Centrum voor Jeugd en Gezin aan te bieden. Als het nodig is, zetten we jeugdhulp in. Bij risicovolle situaties grijpen we snel en effectief in. Professionals in het jeugddomein zorgen ervoor dat de ondersteuning onderling goed wordt afgestemd.

6.06 Vergroten van financiële redzaamheid

We helpen inwoners die financieel kwetsbaar zijn, zodat ze geen ernstige schulden krijgen. Dit doen we door te helpen met inkomen, de minimaregelingen en schulddienstverlening. Bij schulddienstverlening ligt de nadruk op het vroeg zien aankomen van schulden die kunnen ontstaan en advies hoe je met je geld om kunt gaan.

6.07 Vergroten arbeidsparticipatie

We helpen inwoners met een uitkering om betaald werk te vinden. Als werk (nog) niet mogelijk is, wordt er geprobeerd om vrijwilligerswerk te vinden of deel te nemen aan sociale activiteiten, met als doel dat iedereen actief meedoet.

6.08 Vergroten integratie nieuwkomers

We vinden internationalisering in het sociaal domein een belangrijke ontwikkeling omdat het aantal inwoners van niet-Nederlandse afkomst zal naar verwachting de komende jaren verder toenemen. We zoeken naar manieren waarop deze inwoners zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving.

Daarnaast helpen we vergunninghouders die moeten inburgeren met hun inburgeringstraject.

Programma 7 | Volksgezondheid en milieu

Inleiding

De gevolgen van klimaatverandering, vervuiling en uitputting van de aarde worden steeds zichtbaarder. Door de sterke groei van onze regio neemt de druk op de leefomgeving nog verder toe. We willen daarom balans houden met de ruimtelijk-economische ontwikkelingen, zodat Veldhoven ook in de toekomst een gezonde, duurzame leefomgeving is voor haar inwoners en ondernemers, zonder (milieu)hinder. De visie op duurzaamheid vormt het kader voor hoe we integraal aan deze opgave werken. In 2025 geven we uitvoering aan deze visie.

Wij willen dat iedereen mee kan doen in de verduurzamingsopgave. We bieden waar nodig gepaste ondersteuning en bouwen aan een netwerk van partijen die hier iets in kunnen betekenen. Als gemeente nemen we verschillende rollen in, zoals stimuleren, helpen en een voorbeeld zijn.

De druk op de gezondheidszorg wordt alsmaar groter. We leven steeds langer en willen actief en zelfstandig blijven én een ongezonde leefstijl zorgt voor veel gezondheidsproblemen. We streven ernaar dat elke inwoner van de gemeente Veldhoven een goed en gezond leven kan leiden en het vermogen heeft om regie te voeren op het eigen leven. Positieve gezondheid en de doelstelling vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord vormen de uitgangspunten, aangezien gezondheid veel meer betekent dan 'niet ziek zijn'. Met die brede benadering dragen we bij aan het vermogen van mensen om waardig en gezonder ouder te worden, langer zelfstandig te wonen en 'de gezondste generatie jeugd' die kansrijk opgroeit en floreert in een leefomgeving met een sterke sociale basis. De komende jaren treedt in Veldhoven een aanzienlijke vergrijzing van de bevolking op. Het aantal 65 plussers neemt naar verwachting in Veldhoven met 36 procent toe. Veel van deze oudere inwoners hebben op enig moment een zorg en ondersteuningsvraag. Zorg en ondersteuning die vooral in de wijk en buurt zijn beslag moet krijgen, ook voor de groeiende groep dementerenden.

Bronnen

- Integraal beheerkader openbare ruimte
- rapport Opnieuw Verbonden Luchthaven Eindhoven
- Transitievisie Warmte
- Beleidskader-hernieuwbare-elektriciteit-en-besparing
- Omgevingsvisie
- Beleidsregels laadvoorzieningen voor elektrische auto's in de openbare ruimte
- Uitvoeringsprogramma afval 2021-2025
- Laadstrategie 2023-2025

Doelstellingen

7.01 Gezond leven bevorderen en inzet van dure zorg voorkomen

Door een domeinoverstijgende, integrale en langjarige aanpak te stimuleren en verbreden, vergroten we voor inwoners de kans op een gezond leven. Daarnaast door in te zetten op vroegsignalering, preventie en normaliseren, willen we het beroep op duurdere zorg beperken.

7.02 Sociaal-economische gezondheidsverschillen verkleinen

We zetten in op thema's waar de meeste gezondheidswinst te behalen is en verkleinen op die manier gezondheidsverschillen tussen inwoners. We denken en handelen vanuit de methodiek Positieve Gezondheid. Deze methodiek brengt samenhang aan tussen levensgebieden en draagt bij aan een integrale aanpak.

7.03 De gemeentelijke riolering blijft op een voldoende kwaliteitsniveau.

Een goede riolering zorgt voor een schone, veilige en gezonde omgeving. Als het riool goed wordt onderhouden, worden de risico's op problemen kleiner.

7.04 Afname van de hoeveelheid restafval en het steeds opnieuw gebruiken van grondstoffen

In Veldhoven streven we ernaar afval beter te scheiden. Als je afval goed scheidt, wordt de hoeveelheid restafval minder en neemt de hoeveelheid gescheiden afval juist toe. Het gescheiden afval moet van goede kwaliteit zijn om het opnieuw te kunnen gebruiken als grondstof. We willen een andere manier van handhaven op zwerfafval om te voorkomen dat mensen afval naast containers plaatsen. We zullen handhaven op deze bijplaatsingen als dat nodig is.

7.05 Faciliteren en realiseren van een duurzame leefomgeving

Als gemeente vinden we dat iedereen moet kunnen wonen, werken of recreëren op een plek die gezond, betaalbaar en duurzaam is. Er zijn maatregelen nodig, om ervoor te zorgen dat Veldhoven ook in de toekomst een duurzame leefomgeving heeft. Denk hierbij aan **klimaatadaptatie**, het verminderen van overlast als gevolg van de luchthaven en andere duurzaamheidsvraagstukken.

7.06 Afname van de uitstoot van broeikasgassen

Broeikasgassen zijn de belangrijkste oorzaak van klimaatverandering. In Europa en Nederland willen we de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met minstens 55% verminderen vergeleken met 1990. In Veldhoven is de uitstoot van CO₂, het belangrijkste broeikasgas, bijna verdubbeld sinds 1990. Als gemeente spelen we een belangrijke rol in het verminderen van de CO₂-uitstoot van gebouwen en verkeer. Denk hierbij aan opwek hernieuwbare elektriciteit, afname aardgasverbruik van alle gebouwen en het mogelijk maken van elektrisch rijden.

We werken samen met onze partners, inwoners en bedrijven om de juiste omstandigheden te creëren voor een eerlijke overgang naar duurzame energie.

7.07 De begraafplaats onderhouden om kwaliteit en beschikbaarheid van rustplaatsen te waarborgen.

Door specifieke onderhoudsmaatregelen, zoals gras maaien en bomen snoeien, zorgen we voor een nette en respectvolle omgeving. Door dit onderhoud blijft onze begraafplaats een passende en eerbiedige laatste rustplaats bieden.

Programma 8 | Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Vanuit het programma volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing dragen we bij aan behoud en versterking van de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving en het Veldhovense DNA. We willen dat Veldhoven voor iedereen ook in de toekomst minstens zo'n fijne gemeente is om in te wonen, te werken en te verblijven als dat het nu is. Om dat te bereiken hebben we in de Veldhovense Omgevingsvisie samen met de inwoners van Veldhoven beschreven hoe de gewenste toekomst van de fysieke leefomgeving van Veldhoven eruit ziet.

De groei en verdere internationalisering van Veldhoven brengt zowel kansen als uitdagingen met zich mee. De aanhoudende economische groei van de Brainportregio zorgt dat er ook de komende jaren nog een grote vraag naar ruimte om te wonen en werken in Veldhoven blijft. We willen een gezonde economische groei. Dat betekent dat de groei niet ten koste mag gaan van het woon- en leefklimaat in Veldhoven. Daarom kiezen we vooral voor ontwikkelingen die Veldhoven op meerdere manieren verrijken. Bijvoorbeeld doordat bouwen, vergroenen en verduurzamen van de omgeving samengaan met inclusiviteit, betrokkenheid en thuisvoelen bij de samenleving. Dit draagt bij aan de ambitie om ook in 2025 die fijne woon-, leef- en werkgemeente te zijn en blijven!

De ruimte om te groeien zoeken we vooral binnen het al verstedelijkte gebied, waar we inzetten op nieuwe woon- en werkmilieus. Dat doen we de komende jaren onder meer op De Run, waar we een stedelijk werkmilieu met werken, wonen, voorzieningen en groen realiseren. In het Citycentrum voegen we woningen, groen en voorzieningen toe, waardoor dit in de toekomst een aantrekkelijk en levendig centrum voor heel Veldhoven is. Langs de burgemeester van Hoofflaan moet een verdere verdichting met vooral woningbouw mogelijk worden.

Zoals beschreven in het wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting heeft de gemeente een belangrijke taak in de volkshuisvesting. Om goed wonen in een groeiend Veldhoven te kunnen faciliteren is in 2023 in aanvulling op de Omgevingsvisie de Woon(zorg)visie vastgesteld. Op basis daarvan werken we aan een toekomstbestendige, flexibele, passende en betaalbare woningvoorraad voor diverse doelgroepen en mensen met en zonder zorgvraag of begeleiding in een aantrekkelijke en inclusieve omgeving.

Voor de ontwikkelingen en doelen van dit programma werken we intensief samen met o.a. het Rijk, de provincie en in de regio (o.a. Metropoolregio Eindhoven en Stedelijk Gebied Eindhoven).

Bronnen

- Omgevingsvisie Veldhoven
- Goed wonen in een Groeiend Veldhoven, Woon(zorg)visie Veldhoven 2023-2027
- Bouwen aan de toekomst, afsprakenkader Wonen SGE 2022
- Woondeal Zuidoost Brabant 2023
- Verstedelijkingsakkoord SGE
- Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant

Doelstellingen

8.01 Werken aan een beter passende woningvoorraad

Vanuit de Woon(zorg)visie sturen we op het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad. Dit vraagt meer beschikbare en betaalbare woningen in een grotere diversiteit aan woningtypen. Daarom sturen we hierop bij het beoordelen van nieuwe initiatieven. Aanpassingen in de bestaande woningvoorraad zouden moeten leiden tot meer aanbod voor kleine huishoudens, jongeren, ouderen en mensen met fysieke beperkingen. We voegen woningen toe door transformatie van gebouwen tot wonen of mogelijk maken van woningsplitsing en kamerbewoning. We informeren, faciliteren en stimuleren inwoners om hun woning te verduurzamen en levensloopbestendig te maken. Door het aanbod te verrijken kunnen mensen makkelijker doorstromen naar een beter passende woning. Indien nodig zetten we juridisch of ruimtelijk instrumentarium in om beschikbaarheid, betaalbaarheid en passendheid te waarborgen.

8.02 Verbinden van de opgaven voor wonen en zorg

Wonen en zorg zijn geen gescheiden werelden. We streven ernaar dat inwoners met een zorg- of begeleidingsvraag zo lang mogelijk op een prettige manier zelfstandig kunnen (blijven) wonen in een geschikte woning in hun eigen omgeving of sociale netwerk. Ook de woonomgeving moet hiervoor geschikt zijn, met aandacht voor leefbaarheid, inclusie, voorzieningen en ontmoetingsplekken. We werken aan bewustwording onder inwoners van de mogelijkheden en noodzaak van tijdig aanpassen van de eigen woning of doorstromen naar een meer geschikte woning. Om een breed en passend aanbod van wonen met zorg voor verschillende doelgroepen te kunnen faciliteren, organiseren we structurele samenwerking op dit vlak met externe wonen-, zorg- en welzijnspartners en in de regio.

8.03 Woningbouwprogramma: de juiste toevoegingen

We werken aan gezonde groei door vanaf 2020 tot en met 2030 4.200 woningen toe te voegen aan de voorraad (ca. 5.000 tot en met 2032). Dat doen we onder andere in uitbreidingswijk Zilverackers en in nieuwe aantrekkelijke, meer stedelijke woonmilieus, passend binnen de ruimtelijke structuur van de Omgevingsvisie. In nieuwbouwprojecten voegen we aanvullende en innovatieve woonvormen toe voor meer differentiatie binnen de woningvoorraad. Gemeentebreed gaan we uit van 30% sociale huur, 10% sociale koop, 15% middeldure huur, 20% middeldure koop en 25% duur segment. Op projectniveau passen we maatwerk toe, zodat de ontwikkelingen op wijk of buurtniveau een goede aanvulling vormen in woningtypen of doelgroepen. We faciliteren bewonersinitiatieven en CPO-ontwikkelingen daar waar mogelijk. Door te sturen op de typologie en andere kwaliteiten van de toe te voegen woningen, vergroten we zoveel mogelijk de kansen op passende huisvesting voor specifieke doelgroepen, zoals lage en middeninkomens, starters, ouderen en kwetsbaren, internationale werknemers, vluchtelingen en woonwagenbewoners. We stimuleren daarvoor ook innovatie in het planvormingsproces, de bouw en realisatie en de woonvormen.

8.04 Verbeteren van onze dienstverlening bij vragen over de fysieke leefomgeving

De eerste ervaringen van het werken met de Omgevingswet hebben duidelijk gemaakt dat het motto 'Eenvoudig beter' in de praktijk landelijk niet geldt. Dit heeft effect op onze dienstverlening voor onze klanten. De ervaringen staan zelfs haaks op onze Visie Dienstverlening. Om onze klant centraal te stellen, passen we onze werkwijze en organisatie aan.

Ook is het landelijke digitale portaal, Omgevingsloket online (DSO), verre van klantgericht. De komende jaren zal dit digitale platform nog vaak aangepast worden. Wij gaan voor vakkundig contact, waarbij wij via meerdere kanalen bereikbaar zijn (we verstoppen ons niet achter een scherm). Eén van deze kanalen is het Omgevingsloket online. Wij bieden echter altijd alternatieven.

Aan de hand van de uitvoeringsagenda van de Visie Dienstverlening gaan we uit van de inwoner en het doel en niet van het proces en de regel.

8.05 Op 1 januari 2032 is er één omgevingsplan voor het gehele grondgebied

In de Omgevingswet is bepaald dat voor 1 januari 2032 een omgevingsplan voor het gehele grondgebied moet zijn vastgesteld. Om te komen tot een omgevingsplan is een strategische planning opgesteld, waarbij ingezet wordt op een gebiedsgerichte aanpak. Per gebied (woonwijk, bedrijventerrein, centrum, etc) wordt het omgevingsplan stap voor stap gevuld waarbij de ambities uit de omgevingsvisie voor die gebieden vertaald worden. Bij het opstellen van omgevingsplannen streven we er naar om procedures gemakkelijker te maken (bijvoorbeeld door in te zetten op een melding of een vergunning mits aan de gestelde voorwaarden of kaders wordt voldaan. Parallel hieraan faciliteren we nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en gebruiken we de kansen die zich voordoen om het omgevingsplan verder te vullen.

Op dit moment doen we de eerste ervaringen op met de pilot voor een omgevingsplan voor de woonwijk Zonderwijk. Door deze eerste pilot leren we om te werken met en in de geest van de Omgevingswet.

8.06 Zorgen voor samenhang in ruimtelijke ontwikkelingen

We zorgen voor meer samenhang in de ruimtelijke ingrepen in Veldhoven, zodat functies (woningen, bedrijven, groen, infrastructuur) elkaar versterken en we waar mogelijk werk met werk kunnen maken. Om die samenhang aan te brengen, werken we de Omgevingsvisie verder uit. Dat kan onder meer via een masterplan (zoals voor het Citycentrum) een gebiedsvisie (zoals voor De Run) of in een omgevingsprogramma. We krijgen zo steeds een beter beeld van de verdere ontwikkeling van Veldhoven - ook in de tijd - en kunnen ook onze investeringen in bijvoorbeeld groen en infrastructuur daar goed op afstemmen.

8.07 De groei van de stad wordt op een aantrekkelijke en groene manier ingericht.

Door de sterke groei van het aantal arbeidsplaatsen en woningen krijgt een deel van Veldhoven een meer stedelijk karakter. Om de kwaliteit van de leefomgeving hoog te houden werken we bovendien aan het versterken van het groen en de openbare ruimte. Ook houden we rekening met voldoende ruimte voor extra voorzieningen. Zo zorgen we ervoor dat inwoners de meer stedelijke omgeving en dynamiek kunnen omarmen. Daarnaast behouden we het dorpse karakter van de oude kernen en linten.

Financiële kaders

Er wordt kort stilgestaan bij de van toepassing zijnde financiële beleidskaders in de komende P&C-cyclus 2025 op basis van eerdere besluitvorming. Vervolgens worden de financiële begrotingskaders voor de begroting 2025 voorgesteld. Deze zijn nodig om een financieel meerjarenperspectief 2025-2028 te kunnen geven als startpunt bij de begroting 2025. Op basis van dit startpunt kunnen bij de begroting 2025 voorstellen van nieuw beleid of ombuigingsmaatregelen aan de raad worden voorgesteld. Ook van invloed op dit startpunt is een aantal overige financiële bijstellingen die tussen vaststelling van de kadernota en begroting zullen plaatsvinden.

Financiële beleidskaders

De spelregels rondom financiële beheersing (control) zijn vastgelegd in de financiële beheersverordening. Deze verordening wordt verder uitgewerkt in een aantal (beleids)nota's:

- nota rentebeleid en -toerekening;
- nota activabeleid;
- nota reserves en voorzieningen;
- nota kostentoe rekening;
- nota risicomangement en weerstandsvermogen;
- treasurystatuut;
- nota P&C cyclus 2014 aangevuld met wijziging dat van 4 kwartaalrapportages wordt overgegaan naar 3 bestuursrapportages (besluit kwartaalrapportage I-2019).

Financiële begrotingskaders

Naast financieel beleidsmatige kaders voor de komende begroting stellen we in de kadernota ook een aantal financiële begrotingskaders voor. Deze hebben betrekking op specifieke onderdelen van de begroting, zoals o.a. te hanteren percentages voor rente en loon- en prijsstijging en begrotingsevenwicht. Voor de uitwerking van de begroting is het van belang dat deze vooraf worden vastgesteld. We lichten ze hieronder toe.

Begrotingsevenwicht en sluitende begroting

Kader: De begroting 2025 heeft een meerjarig sluitende begroting en reservepositie met daarbij repressief toezicht van de provincie.

Meerjarig sluitende begroting en reservepositie

Een meerjarig sluitende begroting houdt in dat alle begrotingsjaren (2025 t/m 2028) een positief saldo (≥ 0) hebben. Tevens dient er een positieve algemene vrije reserve te zijn voor al deze jaren.

Reëel evenwicht

Reëel ramen is het uitgangspunt voor de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2028. Dit houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar moeten zijn.

Structureel evenwicht

Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten. Hierbij passen we de wet- en regelgeving toe vanuit het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) en Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) van de provincie.

Repressief toezicht Provincie

Ieder jaar besluit de provincie op grond van artikel 203 van de Gemeentewet of een gemeente onder repressief of preventief begrotingstoezicht valt. Op basis van een begrotingsscan wordt een toets uitgevoerd. Er is sprake van repressief toezicht wanneer er in het begrotingsjaar 2025 sprake is van structureel en reëel evenwicht. Ook is er sprake van repressief toezicht wanneer blijkt dat het begrotingsjaar 2025 niet/onvoldoende structureel en reëel in evenwicht is, maar het is wel voldoende aannemelijk dat uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming wel structureel en reëel in evenwicht is of dat uit onderzoek blijkt dat er toch sprake is van structureel en reëel in evenwicht. Preventief toezicht volgt zodra geen sprake is van bovenstaande.

Loon-, prijs- en volume index

Indexatie is nodig om budgetten qua koopkracht op peil te houden. Het actualiseren van de indexatie heeft de volgende financiële consequenties.

Loonindex

Kader: De loonindex wordt gebaseerd op (een inschatting van) de cao-afspraken inclusief de vastgestelde werkgeverpremies. Voor de periode na de cao-afspraken wordt uitgegaan van een jaarlijkse index (inclusief werkgeverspremies) van 1,5%.

Dit kader wordt continu gemonitord en indien noodzakelijk bij een tussentijdse rapportage bijgesteld. Voor de nieuwe jaarschijf 2028 betekent dit loonbudget 2028 = loonbudget 2027 plus 1,5%.

Prijsindex

Kader: De baten en lasten worden geïndexeerd met de prijsindex die wordt gebaseerd op het Nationale consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Planbureau (CPB) gepubliceerd in het jaarlijkse Centraal Economisch Plan (CEP).

Eenmaal per jaar, bij de kadernota, wordt de prijsindex bijgesteld op basis van het Centraal economisch Plan van het CPB. De prijsindex wordt toegepast op de baten en lasten uitgezonderd de loonkosten (eigen index) en een aantal specifieke baten en lasten die beschikken over een eigen indexering zoals huren, pachten, subsidies, rijksbijdragen etc. Deze index wordt tussentijds niet bijgesteld. De percentages uit het CEP 2024 zijn voor 2025 2,8%, 2026 2,4%, 2027 2,3% en met 2028 2,3%. In de begroting van 2024 werd een prijsindex gebruikt voor 2025 2,5%, 2026 2,4% en vanaf 2027 2,3%.

Jaarschijf 2028

Kader: Begrotingsjaar 2028 wordt nieuw toegevoegd met als basis 2028 = 2027 gecorrigeerd naar reële ramingen.

Een aantal budgetten die worden overgenomen van 2027 naar 2028 geven geen actueel beeld. Bijvoorbeeld, de financieringslasten (rente, afschrijving en aflossing) 2028 zijn niet actueel. Ook wordt de verwachte uitkering gemeentefonds voor de jaarschijf 2028 geactualiseerd. Tevens bevatten de bijstellingen uit bestuursrapportage I-2024 en II-2024 andere cijfers 2028 t.o.v. 2027.

Samenvatting begrotingskaders

Onderwerp	Kader
Evenwichtig en sluitend	De begroting 2025 heeft een meerjarig sluitende begroting en reservepositie met daarbij repressief toezicht van de provincie.
Loonindex	De loonindex wordt gebaseerd op (een inschatting van) de cao-afspraken inclusief de vastgestelde werkgeverpremies. Voor de periode na de cao-afspraken wordt uitgegaan van een jaarlijkse index (inclusief werkgeverspremies) van 1,5%.
Prijsindex	De baten en lasten worden geïndexeerd met de prijsindex die wordt gebaseerd op het Nationale consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Planbureau (CPB) gepubliceerd in het jaarlijkse Centraal Economisch Plan (CEP).
Volume index	Er wordt een volume index (areaalindex) berekend op basis van de laatst vastgestelde woningbouwplanning t.o.v. de vorige woningbouwplanning.
Nieuwe jaarschijf	Begrotingsjaar 2028 wordt nieuw toegevoegd met als basis 2028 = 2027 gecorrigeerd naar reële ramingen.

Overige financiële bijstellingen

In aanloop naar de begroting zijn naast de financiële begrotingskaders in de vorige paragraaf nog een aantal zaken van invloed op het startpunt van de begroting 2025.

Actualisatie rente(percentage)

In de nota rentebeleid en –toerekening is vastgelegd dat op basis van de bijgestelde liquiditeitenplanning m.b.t. investeringen en bouwgrondexploitatie de rentepercentages voor 2025-2028 worden geactualiseerd. In de notitie rente 2023 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van de notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten.

De belangrijkste wijziging met ingang van het begrotingsjaar 2025 betreft de rentetoerekening aan de grondexploitaties. Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de belastingdienst een andere toerekening van rente aan grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en ligt het voor de hand de rente-omslag ook te gebruiken voor de rente aan de grondexploitaties. In het publiekrechtelijk kostenverhaal bij faciliterende grondexploitatie moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening wel een ander rentepercentage worden gehanteerd. Bij kostenverhaal op basis van een overeenkomst kunnen uiteraard ook afspraken worden gemaakt over het verrekenen van rente. De hoogte van het rentepercentage is dan onderdeel van de afspraken in de overeenkomst en kan afwijken van de omslagrente.

Het omslagpercentage om de rente toe te rekenen aan de taakvelden (inclusief bouwgrondexploitatie) bedraagt 1,5% in 2025 tot en met 2028. Indien nodig worden in aanloop naar de begroting (na bestuursrapportage II-2024 en actualisatie bouwgrondexploitaties) de omslagrente nogmaals herrekend. Een aanpassing hiervan is van invloed op het begrotingssaldo.

Actualisatie kostentoerekening

De effecten van een geactualiseerde kostentoerekening van loonkosten en overheadkosten naar taakvelden en projecten (investeringen en bge's) zijn nog niet financieel vertaald. Deze worden ook opgenomen in de begroting 2025. In december 2023 is er een nieuwe notitie Overhead uitgebracht door de commissie BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording). Hierin worden enkele zaken aangescherpt als het gaat om het begrip overhead.

Kostendekkende tarieven

Zodra alle financiële begrotingskaders financieel vertaald zijn en rente en kostentoerekening geactualiseerd zijn wordt in aanloop naar de begroting 2025 de nieuwe kostendekkende tarieven berekend. Het gaat om rioolheffing, afvalstoffenheffing, hondenbelasting en leges. Hier wordt op basis van eerdere besluitvorming 100% kostendekkendheid toegepast.

Tussentijdse raadsbesluiten

Tussen de vaststelling van deze kadernota en het opstellen van de begroting worden raadsbesluiten genomen met financiële consequenties. Bestuursrapportage II wordt nog door de raad vastgesteld en deze bevat ook consequenties voor de meerjarenbegroting 2025-2028. O.a. de meircirculaire wordt in deze rapportage opgenomen.